

TIL STREGEN

Claus Seidel var på PAKHUSscenen i Nykøbing Sj. den 25.08.21 og fortalte om sit storværk TIL STREGEN. Trebindsværket om de danske bladtegnere.

Han fortalte os at den danske bladtegning er født af Grundlovens beskrivelse af enhver borgers ret til frit at udtrykke enhver tanke i ord såvel som i streg.

§ 77 i Grundloven lyder: Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde på ny indføres.

I 150 år har den artistiske, skæve, syrede og muntre streg været fast bestanddel af dansk pressehistorie. Referenten TF anmeldte hans bog TIL STREGEN sådan:

”Bladtegningen i Danmark er nu belyst og beskrevet i et kæmpeværk af bladtegneren Claus Seidel: TIL STREGEN hedder værket og er udsendt af Gads forlag. En masse fonde har støttet værket, så prisen er overkommelig. (600 kr.).

Afdøde direktør for Det Kongelige Bibliotek Erland Kolding Nielsen opfordrede Claus Seidel til at skrive bogen, så skulle han nok skaffe midlerne til den. Som sagt så gjort. Opfordringen kom i 2007 og nu i 2020 er bogen eller værket udgivet.

Hvis man holder af streger, satire, det gode grin og klukken – og tegneres syn på Danmark og verdenshistorien set gennem skarphed, vid, humor og et gran salt, så er det en uundværlig bog af bakse med, blade og læse i. Den er stor som et ondt år. Et trebindsværk fyldt med tegninger af alle slags og tegnere til alle tider. Fra alle aviser indenfor et spand af godt 125 års tegninger. Første bind er på 480 sider, andet bind ligeså og tredje bind på 136 sider, hvor Foreningen danske bladtegnere, Museet for bladtegning og medlemmerne af Danske bladtegnere præsenteres. Derudover en litteraturliste og blade og navneregister.

Der er indsamlet omkring 300.000 originaltegninger af foreningen Danske bladtegnere. Så historien er reddet og Claus Seidels TIL STREGEN er blevet et kæmpe værk og en kraftpræstation, der kommer til tiden, hvor traditionelle massemedier er truet og journalister, fotografer og tegnere kæmper for at overleve og for at finde nye veje og nicher. Det er den barske virkelighed i dag, skriver Claus Seidel i Epilog. ”Men klø på alligevel” opfordrer han sine yngre kolleger. Gør brug af de kolossale muligheder, der ligger i den digitale rodekasse. Og kig så tilbage i Claus Seidels store bog TIL STREGEN for at se hvad I er rundet af”.

Claus Seidel fortalte at han startede i 1956 på Land og Folk, Jan Stage havde talt godt om ham og han blev kaldt ind til møde og samme aften tegnede han til *Bal i den borgerlige* af Ernst Bruun Olsen. Men avisen betalte for dårligt, så han kom til BT, Berlingske Tidende og Weekendavisen, Svikmøllen, DR og netportalen GregersDH i genrerne teater, retstegning, portræt, satire, dagens tegning, bogillustration og vignet. Initiativtager til og leder af Museet

for dansk Bladtegning 1998-2019. Senest: Initiativtager til at de 300.000 bladtegninger nu får et blivende museum i Århus.

Alle tegninger var et stykke kulturhistorie der skulle sikres for eftertiden. Han skabte i første omgang Museet for Dansk Bladtegning i 1998 og indsamlede 300.000 tegninger og udgav katalogbøger. Og udstillinger på Diamanten i København. I 2010 ringede direktøren for Det Kgl. Bibliotek Erling Kolding Nielsen ham op og sagde at han skulle skrive bogen om Dansk Bladtegning. Han skulle nok støtte det op. Gad stod for bogen, 1300 sider i tre bind blev det til da bogen var færdig i 2020. Med stærk fondsstøtte som gjorde at prisen kunne holdes nede på 600 kr. Men pludselig døde direktøren en ny kom til og opsagde Bladtegnerne på Diamanten og ville ikke rumme tegningerne mere. Så måtte Claus Seidel i gang med at skaffe penge til samlingen og et sted, der ville modtage dem. Det lykkedes med ihærdighed og støtte fra Kulturministeriet at skaffe penge og en villig og interesseret modtager. Det blev i Århus, hvor de også har en stor samling plakater på Plakatumseet. Så arbejdet er fuldført. Men Seidel samler stadig ind blandt tegnere og familier.

I et lysbilledforedrag kom vi rundt om og blev præsenteret for en perlerække af tegnere: Arne Ungermann, Philip Ytournal, Poul Holck, Alfred Schmidt, Gerda Wegener, Herluf Jensenius (Jus), Sven Brasch, Bent Eskestad, Niels Bo Bojesen, Eiler Krag, Bo Bojesen, Jørgen Saabye, Lars Andersen, Jens Julius Hansen (Julius), Hans Bendix (H.B.), Holger Philipsen, Sikker Hansen, Claus Bering, Holger Worm, Ebbe Sadolin, Hans Lollesgaard, Axel Nygaard, Des Asmussen, Erik Stender, Claus Seidel, Erik Sørensen, Anne-Marie Steen Petersen, Mette Dreyer, Roald Als, Peder Bundgaard, Peder Lautrop, Klaus Albrechtsen, Henning Gantriis, Nikoline Werdelin, Storm P. og mange flere kan beses i tredje bind TIL STREGEN, hvor alle bladtegnerne bliver præsenteret.

Det var en mageløs Tour-de-tegninger som Claus Seidel førte os igennem. Han rundede sit foredrag og gennemgang af med at fortælle om Muhammed tegningerne, som han også var en del af. I 2005 havde Jyllands Posten bestilt 12 forskellige tegnere til at tegne Muhammed. Det var redaktør Flemming Rose der havde fundet på ideen, fordi en forfatter, der var ved at skrive en bog om netop Muhammed ikke kunne få nogen til at illustrere den. Nu offentliggjorde Rose og Jyllands-Posten så 12 karikaturtegninger i forbindelse med en artikel om ytringsfrihed og selvcensur, hvor det blev fremhævet, at det moderne, sekulære samfund afvises af nogle muslimer. De gør krav på en særstilling, når de insisterer på særlig hensynstagen til egne religiøse følelser. "Det er uforeneligt med et verdsligt demokrati og ytringsfrihed, hvor man må være rede til at *finde sig i hån, spot og latterliggørelse.*"

Så begyndte balladen. Ambassadører fra 11 muslimske lande bad om møde med statsministeren Anders Fogh Rasmussen om smædekampagnen imod islam og muslimer. Og statsministeren afviste og henviste til grundloven om ytringsfrihed. I løbet af kort tid eksploderede sagen. Der blev offentliggjort dødstrusler mod tegnerne især mod Kurt Westergaard, som blev opfattet som tegner til alle tegningerne. I løbet af februar blev den danske ambassade i Damaskus og Teheran samt konsulatet i Beirut sat i brand af vrede demonstranter. Der var voldsomme demonstrationer i Afghanistan og Pakistan i de følgende

dage imod tegningerne i alt mistede 16 mennesker livet. Fra Algeriet i vest til Indonesien i øst blev Dannebrogflag afbrændt. I 2008 blev Kurt Westergaards tegning som den eneste af de tolv tegninger genoptrykt, denne gang i en bred vifte af danske aviser og stadig på trods af, at hans tegning ikke forestiller profeten Muhammed. PET afslørede planer om at myrde ham. Og senere forsøgte en med en økse at trænge ind til ham, men han kunne beskytte sig i hjemmet, der var blevet sikret mod attentat. Tegningerne havde sat den muslimske verden i brand. I Paris blev det satiriske blad Charlie Hebdo efter at de i nogle år havde offentliggjort tegninger udsat for et voldsomt angreb den 7. januar 2015 af to islamister, hvorved ti ansatte tegnere blev dræbt.

Krisen var voldsom og berørte naturligvis samtlige tegnere i Danmark og de berørte tegnere der deltog i Jylland Postens og kulturkrigeren Flemming Roses påfund.

Mange tegnere blev dårlige af episoden og måtte indlægges. Der var udsat en mio. kr. på deres hoveder. De fik politibeskyttelse og der var jævnlige besøg af politi hos de enkelte og i perioder var nogle bl.a. Seidel nødt til at flygte i ly i et sommerhus i Rørvig efter råd fra PET. Claus Seidel sagde om episoden: "Vi skulle have sat os langt mere ind i det vi gjorde". "Det går ikke på den måde". Rose var og er en kulturkriger, og hans ord satte rav i det.

Claus Seidel fortalte at det hjalp at Anders Fogh Rasmussen stod imod og at Dronningen sagde, vi skal have lov til at vise, at vi ikke vil være styret af selvcensur. Det hjalp, sagde Seidel. Men måske kun kortvarigt, for selvcensuren voksede og bredte sig.

Efterveer har været at fx New York Times ikke mere vil bruge satiriske tegninger.

Afslutningsvis skal nævnes at en anden stor bladtegner Klaus Albrechtsen var til stede ved aftenens foredrag og fik en fin samtale med Claus Seidel. Hans holdning skal slutte artiklen: *Livet strømmer ud af tegnerne*, når man sidder og ser og ser i den store bog TIL STREGEN.

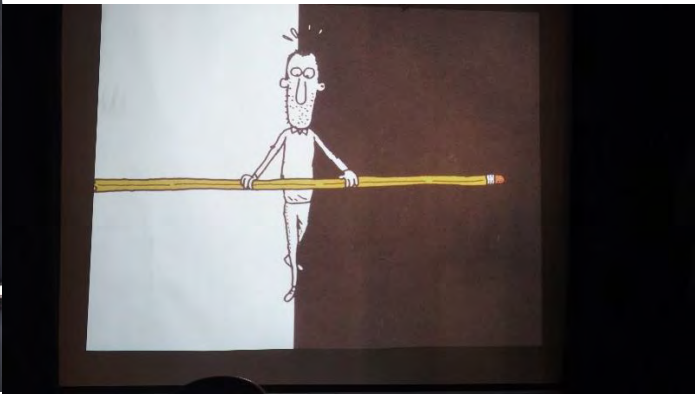
© Tommy Flugt

27.08.2021

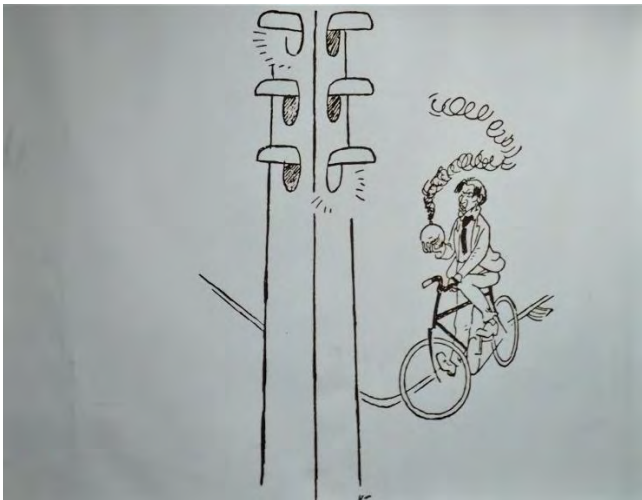
Fotos fra foredraget af TF:

Claus Seidel & Klaus Albrechtsen

Claus Seidel holder åbningstalen og så kom der ellers tegninger på væggen fra bogen TIL STREGEN

Arne Ungermanns anarkisten, der holder for rødt lys – og en bladtegner.

Alice Faber byder velkommen til en stor tegneaften.

Vi bor i Danmark

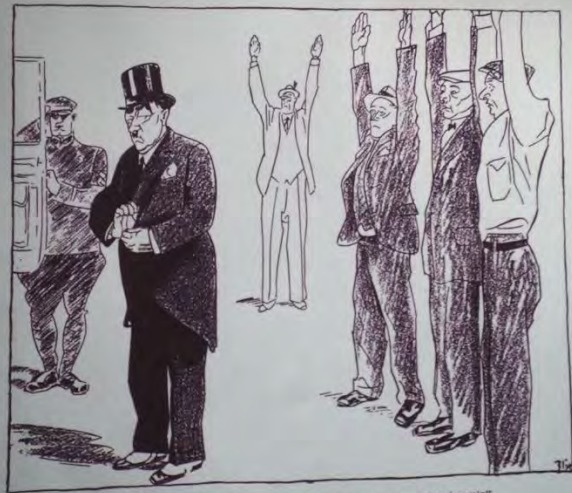

Borgbjerg, Kanslergadeforliget, Mørkets Fyrste og Venstre-vikingerne saga

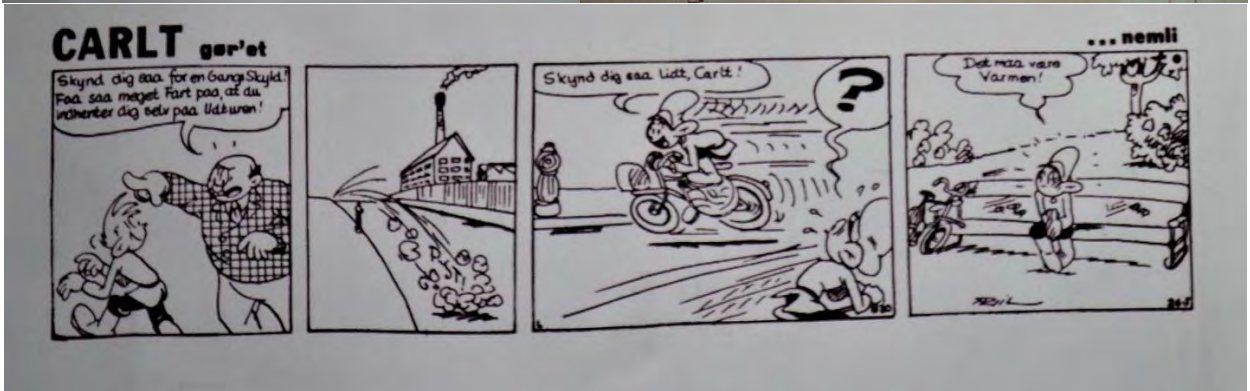

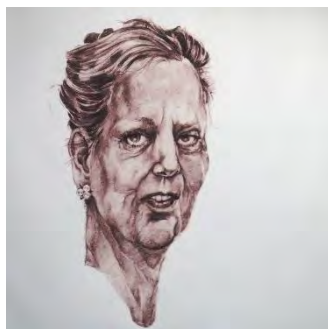
8/1-91
 Danske landmænd har fået tilbud om at stoppe dyrkningen og få udbetalt mellem 1 000 og 3.850 kr. pr. braklagt hektar
 Smut du bare på udsalg mutter, jeg har lige fået penge for de 7 tønderland, der altid står under vand!

"Hvad er meningen? Folk er begyndt at række begge arme i vejret, når jeg viser mig!"
 Ragnvald Blix, Berlingske Tidende, 1934.

En stribe blandede bolsjer – få fat i TIL STREGEN og nyd den.

Dronning

Margrethe anbefaler den!

Snip snap snude – tegningerne er ude!

Tekst og fotos af Tommy Flugt

27.08.2021